

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/176/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816209689
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2018:7816209689.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcu: Z. N., D.. XX.XX.XXXX, N. N., A. XXX, zast. JUDr. Martina Vnenčáková, advokátka, so sídlom Rožňava, Čučmianska dlhá 7, IČO: 42240301, proti žalovanému: M. A., D.. XX.XX.XXXX, N. N., Š. XX, t.č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.050,- eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.800,- Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy, za čas od 01.02.2017 do zaplatenia, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

III. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú bude povinný zaplatiť žalovaný. O výške náhrady trov rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 4.050,- eur spolu s 5 % úrokom z omeškania odo dňa 28.09.2016 až do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je vo vzdialenejšom príbuzenskom vzťahu so žalovaným, jeho matka je sesternicou žalovaného. Žalovaný bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 3T/162/2015 - 480 zo dňa 27.07.2016, v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To/85/2016 - 539 zo dňa 27.09.2016, ktorým bol uznaný vinným pre zločin sexuálneho násillia podľa ust. § 200 ods. 1,2 písm. b.) Trestného zákona, spáchaného na osobe žalobcu ako poškodeného. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.09.2016. Žalobca si v trestnom konaní prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne uplatnil nárok na náhradu spôsobenej škody v súlade s ust. § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z., vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy, v celkovej sume 4.050,- eur. S týmto nárokom ho okresný súd odkázal na civilný proces, s poukazom na nutnosť vykonať ďalšie dokazovanie. Konaním žalovaného voči fyzickej integrite žalobcu došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti a vážnosti jeho osobnosti. Ide o práva patriace do širokej oblasti súkromia, intímnej a rodinnej sféry, tzn. do právneho rámca ochrany osobnosti. Podmienkou priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch, je spôsobenie závažnej ujmy, za ktorú sa podľa judikatúry SR považuje ujma, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. V tej súvislosti si uplatnil žalobca aj nemateriálne zadostučinenie, pretože morálne zadostučinenie nie je postačujúce na odstránenie následkov konania žalovaného.

3. K žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý s uplatneným nárokom nesúhlasil. Spochybňoval rozhodnutie Okresného súdu Rožňava, na základe ktorého bol uznaný vinným a bol právoplatne odsúdený.

Poukazoval na nesprávny postup súdu a znaleckého dokazovania, na duševné ochorenie žalobcu a predovšetkým spochybňoval pravdivosť tvrdení žalobcu, že k takýmto skutkom došlo.

4. V ďalšom písomnom podaní zo dňa 31.05.2017 žalovaný zotrval na dôvodoch, pre ktoré sa domnieval, že bolo vo veci nesprávne rozhodnuté. Oznámil súdu, že podal návrh na obnovu konania na Krajský súd v Košiciach, a to pod č.k. 3Nt/38/2016. Súčasne uviedol, že disponuje novými dôkazmi, ktoré spochybňujú dôveryhodnosť žalobcu. Uvedené listinné dôkazy nedoručil, ani súdu neoznačil.

5. V priebehu konania žalobca zobral čiastočne žalobu späť do výšky sumy 250,- eur vrátane príslušenstva z dôvodu, že v období, kedy došlo k vzniku nemajetkovej ujmy, predstavovala minimálna mzda sumu 380,- eur. Desaťnásobok minimálnej mzdy z titulu nemajetkovej ujmy tým predstavoval sumu 3.800,- eur.

6. Po doručení zápisníc z pojednávania žalovanému do Ústavu pre výkon trestu odňatia slobody (ÚVTOS), sa žalovaný písomne vyjadril dňa 28.06.2017. Opätovne zopakoval dôvody, pre ktoré považuje svoje odsúdenie za nesprávne a nezákonné a v tej súvislosti nárok žalobcu za nedôvodný. Opäť naznačoval zabezpečenie nových dôkazov, ktoré môžu zvrátiť stav vo veci, avšak žiadne neoznačil. Žalovaný navrhol výsluch svedkov, ktorí sa mali vyjadriť k okolnostiam samotného vzniku trestnej činnosti, ktorú popieral. Nebolo možné vykonať výsluch týchto svedkov, pretože súd je viazaný právoplatným rozsudkom, kde bol žalovaný odsúdený a kde v trestnom konaní bolo vykonané náležité dokazovanie pre rozhodnutie súdu v trestnom konaní. Civilný súd nemá dôvod na nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia súdu v trestnej veci, ktorý rozhodol o vine. Takýmto rozhodnutím je súd z hľadiska ustálenia zodpovednosti žalovaného za vzniknutú ujmu, viazaný. Proti rozsudku č.k. 3T/162/2015 - 480 zo dňa 27.07.2016 podal obžalovaný M. A. ako aj poškodený Z. N. odvolanie, ktoré bolo zamietnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To/85/2016-539 zo dňa 27.09.2016. Žalovaný tiež podal návrh na obnovu konania, ktorý bol zamietnutý uznesením č.k. 3Nt/38/2016 zo dňa 22.02.2017. Proti uzneseniu podal M. A. sťažnosť. Krajský súd v Košiciach zamietol sťažnosť uznesením zo dňa 25.04.2017.

7. Na preukázanie nedôveryhodnosti žalobcu doručil žalovaný súdu uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave, Odboru kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania, zo dňa 06.04.2017, ČVS:ORP-121/1-VYS-RV-2017, z ktorého súd zistil, že bolo podané trestné oznámenie M. A. na I. B. z podozrenia zo spáchania trestného činu z krivej výpovede a krivej prisahy. Trestné oznámenie bolo odmietnuté.

8. Rovnako predložil aj Rozhodnutie Okresného úradu Rožňava, Odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU - RV - OVVS - 2016/001116 zo dňa 10.12.2015, v zmysle ktorého bolo zastavené konanie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť F. A. tým, že sa mal slovne vyhrážať družke svojho brata - W. B.. 9. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave, Odboru kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania, ČVS:ORP-64/1-VYS-RV-2017 zo dňa 14.03.2017 bolo odmietnuté trestné oznámenie podané M. A. na Z. N. za ohrozovanie mravnej výchovy mládeže. Tento skutok nebol preukázaný, z toho dôvodu bolo trestné oznámenie odmietnuté.

10. Z Uznesenia Okresnej prokuratúry Rožňava č. 1Pn 134/2017/8808-3 zo dňa 27.04.2017 vyplynulo, že bola zamietnutá sťažnosť oznamovateľa M. A. proti uzneseniu ČVS:ORP-64/1-VYS-RV-2017, pretože jednak z výpovede Z. N., ale aj ďalších svedkov vyplynulo, že neboli nikdy svedkami zneužívania I. A.. Dokonca sám maloletý uviedol, že jeho otec nehovoril pravdu, len sa chcel pomstiť Z. N..

11. Žalobca naďalej trval na podanej žalobe. Žalovaný neuviedol, žiadne dôkazy, ktoré by boli schopné spochybniť nárok žalobcu. Snaha žalovaného spochybňovať rozhodnutie súdu v trestnej veci, nemá žiadnu právnu oporu, pretože právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bol žalovaný odsúdený, je z hľadiska zodpovednosti žalovaného za vzniknutú ujmu, záväzná. Počas dokazovania sa žalovanému nepodarilo preukázať, že v prípade žalobcu sa jedná osobu nedôveryhodnú. Za týchto okolností je podľa názoru žalobcu nepochybné, že sú splnené podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z., na ktorých trvá.

12. Súd vypočul žalovaného prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Košice II. vo Ústave na výkon trestu odňatia slobody v ústave Košice-Šaca. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že so žalobou nesúhlasí, nie si je vedomý, z akých dôvodov by mal žalobcovi platiť nejakú ujmu, ktorú neutrpel. Poukázal na to, že on zobral žalobcu do svojho domu, staral sa o neho, keďže sa o neho nikto nezaujímal. Poukázal na to, že bol nespravodlivo odsúdený, konanie bolo skorumpované a preto podal vo veci

dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To/85/2016 - 539 zo dňa 27.09.2016. Na svojich písomných podaniach trval naďalej. Obsah dovolania a jeho podanie žalovaný nepreukázal.

13. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 3T/162/2015-480 zo dňa 27.07.2016 bol žalovaný uznaný vinným za to, že v mesiaci máj 2015 do 22.07.2015 v obci N., v rodinnom dome na Š. X. XX, ako aj na iných miestach v obci N., pod hrozbou násilia a využíjúc duševnú zaostalosť žalobcu, ako aj jeho sociálnu odkázanosť, ho najmenej v 5 prípadoch donútil k vykonávaniu orálneho sexu, ako aj k iným sexuálnym praktikám. Dňa 22.07.2015 v uvedenom rodinnom dome v obci N., bol svojou družkou W. B. pristihnutý pri vykonávaní orálneho sexu so žalobcom, pričom sa žalobcovi vyhrážal, že ho zabije, ak niekomu povie o ich sexuálnom vzťahu. Za zločin sexuálneho násilia a zločin vydierania bol obvinený odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne. Žalobca, ako poškodený v trestnom konaní, bol odkázaný s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie obžalovaný M. A., aj poškodený Z. N., čo do výroku o náhrade škody. Uvedené odvolanie bolo zamietnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach, č.k. 6To/85/2016 - 539 zo dňa 27.09.2016.

14. Pre účely konania bola predložená Prepúšťacia správa z obdobia hospitalizácie žalobcu na Psychiatrickom oddelení Nemocnice sv. Barbory Rožňava, kde bol hospitalizovaný od 06.11.2015 do 18.11.2015. Liečený bol pre akútnu psychotickú poruchu, následne bol umiestnený v Psychiatrickej liečebni Plešivec, kde mal súdne stanovenú psychiatrickú liečbu, pretože lieky neužíval v zmysle lekárskeho predpisu.

15. Zo správy Psychiatrickej ambulancie Karpinský s.r.o. vyplynulo, že žalobca je v psychiatrickej starostlivosti od roku 2003 pre schizofrénnu ochorenie. Od toho obdobia sa ambulantnej liečbe podrobuje. Bol hospitalizovaný na Psychiatrickom oddelení v Rožňave a v Psychiatrickej liečebni Plešivec. Naposledy bol hospitalizovaný v roku 2016. Aktuálne sa podrobuje ochrannej ambulantnej psychiatrickej liečbe nariadenej Okresným súdom Rožňava. Na kontrolu sa dostaví jedenkrát mesačne. Frekvencia jeho návštev sa nemení a nemenila sa ani v roku 2015 a po roku 2015. Psychický stav bol relatívne kompenzovaný, vývoj ochorenia sa nedá dopredu predvídať.

16. Z doručeného Rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR o odškodnení č. 37298/2017 - 143 zo dňa 21.04.2017 bolo zistené, že ministerstvo odškodnilo žalobcu Z. N. v sume 3.040,- eur s tým, že žalobca bude povinný do 5 rokov odo dňa poskytnutia odškodnenia odviešť na účet Ministerstva spravodlivosti SR všetky finančné prostriedky vo výške 3.040,- eur, ktoré získa do odškodnenia inak, ako na základe tohto rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že ministerstvo považovalo za preukázané, že žalobca požiadal o odškodnenie, pretože v trestnom konaní nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým sa páchatel uznáva vinným zo spáchania trestného činu, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví. Žalobca požiadal o odškodnenie písomnou žiadosťou zo dňa 07.10.2016 doručenou Ministerstvu spravodlivosti dňa 13. 10. 2016. Ministerstvo v rozhodnutí s poukazom na znenie ust. § 7 Zákona č. 215/2006 Z.z., vyzvalo žiadateľa - žalobcu dňa 28.03.2017 na preukázanie prijatia opatrení, aby odškodnenie získal od páchatel'a trestného činu, na výzvu nereagoval. V čase spáchania trestného činu výška minimálnej mzdy v čase spáchania trestného činu (v roku 2015) predstavovala 380,- eur. V tej súvislosti odškodnenie za spôsobenú morálnu škodu trestným sexuálnym zneužívaním predstavovalo sumu 3.800,- eur. Odškodnenie bolo krátené o 20 % z dôvodu, že žiadateľ neprijal ďalšie opatrenia na získanie odškodnenia od páchatel'a. Z toho dôvodu mu bola vyplatená suma 3.040,- eur.

17. Žalobca trval na podanej žalobe s poukazom na právoplatný trestný rozsudok a uznanie viny žalovaného z dôvodov sexuálneho zneužívania žalobcu žalovaným. Vo veci žiadosti o odškodnenie uviedol, že žiadosť písal pôvodne sám a po výzve ministerstva, aby predložil podklady, komunikoval už s Centrom právnej pomoci, kde mu bola ustanovená právna zástupkyňa na jeho zastupovanie. Asi v októbri 2016 boli spísané základné údaje, v tom čase ešte nebola podaná žaloba. Druhýkrát komunikoval s právnou zástupkyňou asi v januári 2017, vtedy už bola podaná žaloba, stalo sa tak asi v decembri 2016 alebo v januári 2017. Na základe toho potom predložili všetky listiny, ktoré mali k dispozícii, Ministerstvu spravodlivosti SR. Odoslanie týchto listín zabezpečoval žalobca. K okolnostiam vzniku ujmy žalobca uviedol, že býval v dome svojho strýka a tety W. B. a s jej synmi. Zo žalovaného mal strach, zvlášť potom čo mu žalovaný robil. Aj od toho obdobia, kedy došlo k odsúdeniu žalovaného, chodí k psychiatrovi MUDr. G., keďže sa mu do určitej miery zhoršil zdravotný stav. Od uvedeného skutku už nebýval v dome strýka, odsťahoval sa a teraz býva v rodine jeho tety.

18. Podľa ust. § 2 písm. b.) Zákona č. 215/2006 o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi Z.z. účinného v čase právoplatného trestného rozsudku, na účely tohto zákona sa rozumie ujmu na zdraví ublíženie na zdraví, ťažká ujma na zdraví alebo smrť spôsobené trestným činom spáchaným inou osobou a morálna škoda spôsobená trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania spáchaným inou osobou,

19. Podľa ust. § 4 ods. 1 uvedeného zákona, poškodený môže požiadať o odškodnenie, ak v trestnom konaní nadobudol právoplatnosť rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým sa páchatel uznáva vinným zo spáchania trestného činu, ktorým bola poškodenému spôsobená ujma na zdraví, alebo rozsudok, ktorým bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, pretože nie je trestne zodpovedný pre nepríčetnosť a ujma na zdraví nebola poškodenému plne uhradená inak.

20. Podľa ust. § 5 ods. 1 uvedeného zákona, na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

21. Podľa ust. § 6 uvedeného zákona, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

22. Podľa ust. § 7 uvedeného zákona, odškodnenie vypočítané podľa § 5 a 6 možno primerane znížiť, ak poškodený spoluzavinil ujmu na zdraví alebo neprijal opatrenia, aby odškodnenie získal od páchatela trestného činu, ktorým mu bola spôsobená ujma na zdraví.

23. Podľa ust. § 8 ods. 1 uvedeného zákona, o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti poškodeného rozhodovací orgán, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo").

24. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, žiadosť treba podať orgánu podľa odseku 1 do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku alebo trestného rozkazu uvedeného v § 4 ods. 1, alebo iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý v prípadoch uvedených v § 4 ods. 2 vo veci naposledy konal. Na žiadosti podané po tejto lehote sa nebude prihliadať.

25. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, ak súd v trestnom konaní poškodeného s jeho nárokom odkázal na civilný proces alebo konanie pred iným orgánom, žiadosť treba podať do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo o nároku poškodeného v civilnom procese alebo konaní pred iným orgánom. Na žiadosti podané po tejto lehote sa nebude prihliadať.

26. Podľa ust. § 14 ods. 1 uvedeného zákona, poškodený, ktorému bolo poskytnuté odškodnenie za ujmu na zdraví podľa tohto zákona, alebo jeho právny nástupca je povinný do piatich rokov odo dňa, keď mu odškodnenie bolo poskytnuté, odvieť na účet ministerstva všetky finančné prostriedky, ktoré získal ako odškodnenie za ujmu na zdraví inak ako podľa tohto zákona, a to až do výšky odškodnenia poskytnutého podľa tohto zákona.

27. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný bol právoplatne odsúdený rozsudkom č.k. 3T/162/2015 - 480 zo dňa 27.07.2016. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 27.09.2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To/85/2014. Uznaný bol vinným za to, že žalobcu pod hrozbou násillia donútil k rôznym sexuálnym praktikám, pričom sa skutku dopustil na chránenej, chorej osobe. Takúto osobu nútil pod hrozbou násillia niečo konať, trpieť. Žalovaný bol právoplatne odsúdený za zločin sexuálneho násillia a zločin vydierania. V súlade s ust. § 4 ods. 1 Zákona č. 215/2006 Z.z. mohol poškodený požiadať o odškodnenie až v čase, keď v trestnom konaní nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým sa páchatel uznáva vinným. Z rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 21.04.2017 vyplynulo, že žalobca podal žiadosť o odškodnenie na uvedené ministerstvo listom zo dňa 07.10.2016, ktorý bol doručený 13.10.2016. K žiadosti však nepripojil žiadne doklady. V Rozhodnutí Ministerstva spravodlivosti SR došlo k zníženiu nemajetkovej ujmy s poukazom na to, že žalobca neprijal včas opatrenie, aby získal odškodnenie od páchatela trestného činu. V tomto prípade súd poukazuje

na tú skutočnosť, že žalobca je nepochybne osobou, ktorá je dlhodobo v psychiatrickej ambulantnej starostlivosti, minimálne od roku 2003. Jeho orientácia v právnej problematike a v postupe pri podávaní takejto žiadosti je zrejme minimálna a vyžaduje si právnu pomoc. V danom prípade bola táto právna pomoc poskytnutá pre účely civilného konania, nie v trestnom konaní: Nie je možné argumentovať tým, že žalobca bol zastúpený v trestnom konaní a teda mohol byť poučený o ďalšom postupe pri uplatnení odškodnenia. Zastúpenie v trestnom konaní automaticky neplatí aj na zastúpenie v civilnom konaní. Zrejme z týchto dôvodov nebol žalobca schopný náležite pripojiť všetky doklady, ktoré mali súvisieť s uplatňovaným nárokom a z rovnakého dôvodu nebol ani schopný získať odškodnenie od páchatela trestného činu. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti, že žalobcovi bola poskytnutá bezplatná právna pomoc Centrom právnej pomoci v Košiciach rozhodnutím zo dňa 01.12.2016. Od uvedeného obdobia teda urobil všetky zákonné kroky, ktoré zákon vyžaduje, pretože žaloba bola podaná dňa 30.12.2016 na tunajší súd. Podľa názoru súdu teda žalobca podal žiadosť v zákonnej lehote, tzn. do 6 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti trestného rozsudku. Trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.09.2016, žiadosť bola podaná dňom 13.10.2016. Rovnako si splnil aj svoju povinnosť vykonať opatrenia na získanie odškodnenia od páchatela trestného činu, podaním žaloby.

28. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

29. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Žalobca sa žalobou domáhal priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy využijúc inštitút ochrany osobnosti s poukazom na to, že v zmysle ust. § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a osobnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy, pričom predmetom ochrany sú jednak nemateriálne hodnoty, meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a ďalšie. V prípade, že dôjde k zásahu do týchto osobnostných práv, je možné v zmysle ust. § 13 ods. 1,2 OZ domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, ale v prípade, že nie je postačujúce zadosťučinenie z dôvodu, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, jej vážnosť, má právo takáto osoba na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Už samotné odsúdenie žalovaného pre zločin sexuálneho násillia svedčí o tom, že ide o trestný čin proti ľudskej dôstojnosti. Žalobca bol chránenou osobou, to znamená v danom prípade chorou osobou je v zmysle § 127 ods. 6 Trestného zákona, ktorá v čase činu trpela duševnou chorobou, (osoba invalidná s ťažkým zdravotným postihnutím). Bol súčasne aj osobou odkázanou, nakoľko hmotným zaopatrením bol odkázaný na žalovaného (páchatela). Bol preukázateľne vystavený porušovaniu svojich základných ľudských práv ponižujúcim zaobchádzaním. V prípade žalobcu je nesporné, že došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti. Žalovaný zneužil emočnú a sociálnu nezrelosť žalobcu, ako aj skutočnosť, že žalobca sa dostal do kontaktu so žalovaným v náročnej životnej situácii a vo vzťahu k žalovanému v danom období išlo o osobu, ktorej plne dôveroval. Žalovaný svojím konaním vážne zasiahol do psychickej integrity žalobcu, ktorá bola nepochybne narušená nielen stratou dôvery v osobu, ktorej dôveroval, ale aj obavami z konania žalovaného, ktorý už vyvolával u neho strach a odpor.

31. V súvislosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy je nutné konštatovať, že náhrada nemajetkovej ujmy je inštitút, ktorý vyplýva zo zásahov do ochrany osobnosti, do sféry súkromnej. Je možné sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhať aj prostredníctvom ďalších inštitútov v podobe odškodnenia za uplatnenú ujmu. Súbežné uplatňovanie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. a nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 OZ nie je vylúčené, platí tu však určitá forma obmedzenia v tom, že poškodená osoba uplatňujúca si náhradu nemajetkovej ujmy je obmedzená v tom, že výška nemajetkovej ujmy je určená úplne odlišným inštitútom odškodnenia v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z.

32. V danom prípade sa žalobca domáhal výlučne odškodnenia 1v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z., čomu zodpovedá aj pôvodne uplatňovaná a následne upravovaná suma. Z týchto dôvodov súd posudzoval priznanie odškodnenia výlučne v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z. Rozsah odškodnenia vyplýva z ust. § 5 ods. 1 uvedeného zákona a v prípade poškodenia trestným činom sexuálneho násillia, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Minimálna mzda v roku 2015 v zmysle Nariadenia vlády SR č. 297/2014 Z.z. bola ustanovená vo výške 380,- eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou. Odškodnenie v rozsahu desaťnásobku uvedenej mzdy predstavuje výšku 3.800,- eur. Keďže súd nezistil spoluzavinenie ujmy na zdraví zo strany žalobcu a považuje vykonané opatrenia v smere získania

odškodnenia od páchatela za splnené, súd nevidel žiadny dôvod na zníženie odškodnenia. Z týchto dôvodov súd priznal žalobcovi odškodnenie za spôsobenú morálnu ujmu žalovaným, vo výške 3.800,- eur.

33. Žalobca si uplatnil aj úrok z omeškania voči žalovanému, a to dňom nasledujúcim po právoplatnosti odsudzujúceho právoplatného rozsudku. Nepreukázal žiadnym spôsobom, že by bol vyzýval po nadobudnutí právoplatnosti trestného rozsudku žalovaného k odškodneniu. Odškodnenie riešil podaním žiadosti na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, nepreukázal, že by sa informácie o uplatňovanom nároku voči žalovanému, dostali do dispozície žalovaného. Žalovaný sa o nároku samotnom a o jeho výške dozvedel až z doručenej žaloby, dňa 30.01.2017. Až od uvedeného obdobia je možné hovoriť o prípadnom omeškaní s plnením peňažného dlhu, nie však od obdobia nasledujúceho po právoplatnosti trestného rozsudku. Súd priznal úrok z omeškania len za čas od 01.02.2017, tzn. od nasledujúceho dňa po doručení žaloby a listinných dôkazov. Vo zvyšujúcej časti uplatnený nárok na zaplatenie úroku z omeškania zamietol.

34. Podľa ust. § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

35. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

36. Podľa ust. § 3 Nariadenia vlády č. 20/2013 Z. z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

37. Základná sadzba ECB ku dňu omeškania predstavovala 0,00 %, ku ktorej súd pripočítal 5 percentuálnych bodov. Úrok z omeškania bol priznaný vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy.

38. Zhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca sa dôvodne domáhal zaplatenia sumy 3.800,- eur, spolu s priznaným úrokom z omeškania. Vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

39. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 100 %, z toho dôvodu súd priznal náhradu trov konania v tomto rozsahu, ktorú bude povinný zaplatiť žalovaný právnej zástupkyňi žalobcu, po rozhodnutí o výške náhrady trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku je prípustné odvolanie v zmysle ust. §§ 355 a 356 CSP.

Odvolanie je možné podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Rožňava.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).